

2020. ÉVI BESZÁMOLÓ

„Salla” Művelődési Központ Könyvtára

***Készítette:* Dr. Molnárné Skriba Judit
Kovács Mónika**

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A 2020-as évben a járványhelyzet miatt korlátozottan szolgáltathattunk, intézményünk a március 16 - június 16. és a november 11 - december 31-ig tartó időszakban nem volt látogatható.

A 20 hét átmeneti zárvatartás ellenére jó könyvtárhasználati mutatókról számolhatunk be. A megváltozott helyzetre gyorsan reagáltunk, újfajta szolgáltatások bevezetésével biztosítottuk a könyvtári dokumentumokhoz és szolgáltatásokhoz való folyamatos hozzáférést az emberek számára. A látogatók keresték és igénybe vették az általunk kínált lehetőségeket.

Eredményként könyvelhetjük el a távhasználatok, kiemelten az OPAC használatok és a Web 2.0 interaktív könyvtári szolgáltatások használói számának növekedését. Jelentős mértékben nőtt a könyvtárközivel kért és kapott dokumentumok száma.

b. tárgyévi innovációk, innovatív lépések

A megyei könyvtár módszertani útmutatása mellett, folyamatos állományrendezési munkával törekszünk a mai kornak megfelelő könyvtárkép kialakítására, az olvasói igényeknek megfelelően az állományunk tematikus bontásával.

Megkezdjük a felnőtt könyvtári részlegünk átalakítását, átrendezését, bár ehhez anyagi forrás nem áll rendelkezésünkre. Erre a célja nyújtottunk be az NKA-hoz eszközfejlesztési pályázatot, de könyvtárunk nem részesült támogatásban.

A Digitális Jólét Pont Program számos új lehetőséget biztosított 2020-ban is szolgáltatásaink bővítésére, színesítésére, például: Digitális Élményközpont, 3 D nyomtató kipróbálása, Száz jó szó program, Vakcinaregisztráció segítése stb.

Az elmúlt évben indítottuk el a „Kölyök Kaland” elnevezésű programunkat, amit gyermekek számára havi rendszerességgel szeretnénk meghirdetni.

Újdonság a Moly virtuális könyvespolcain elhelyezett könyvajánlóink rendszeres megjelenítése.

Innovatív lépésnek számít az online rendezvények szervezése is, többfordulós kvízzjátékot és online előadásokat valósítottunk meg, emellett a járványhelyzetre való tekintettel a hagyományos megyei levelezős történelem versenyünk is ebben a formában zajlott.

c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Negatív körülmények:

A tárgyévben a járvány munkánkat, lehetőségeinket nagy mértékben korlátozta. A nyitvatartási napok száma jelentős mértékben csökkent az előző évekhez képest, ami a használati mutatókra is hatással volt. A tervezett rendezvényeink nagy részét nem tudtuk megszervezni. Nehezebb volt az olvasóinkkal való kapcsolattartás is.

Jóval kevesebb lett az állomány gyarapítására fordítható összeg.

A felnőtt részleg és az olvasóterem korszerűsítésére beadott pályázatunk sikertelen volt.

Pozitív körülmények:

Újfajta szolgáltatásokat, tájékoztatási formákat vezettünk be.

Több figyelmet fordítottunk az állományrendezés- és apasztás munkafolyamataira.

Szervezeti változás: 2020. második felétől két szakképzett könyvtáros látta el a könyvtári munkafolyamatokat.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Minden évben elkészítjük az éves munkatervünket, amelyben megfogalmazzuk céljainkat. Terveinket 2020-ban felülírta a világjárvány.

Tárgyévben az alábbi kitűzött céljaink teljesültek:

A személyi feltételek változásának köszönhetően teljesült a 2015-ös szakfelügyelet előírása.

Munkatársunk az év folyamán öt képzésen vett részt. Könyvtárosaink folyamatos önképzéssel bővítik ismereteiket a minőségmenedzsment témakörében.

A kölcsönzötérben kialakításra került a tervezett folyóirat-olvasó és a DJP részleg. Elkezdődött a rossz állapotú, zsúfolt felnőtt részleg és az olvasóterem átrendezése lehetőségeink szerint, bár költségvetési keret nem áll rendelkezésre erre a célra.

Az év folyamán folyamatosan figyeltük a pályázati lehetőségeket, egy alkalommal nyújtottunk be pályázatot.

Marketing és kommunikációs tevékenységünkben újfajta formákat alkalmaztunk.

Online katalógusunk használatában nagymértékű növekedés mutatkozott.

A digitális írástudás és az informatikai készségek fejlesztése célkitűzésünknek megfelelően segítséget nyújtottunk a digitális közigazgatás szolgáltatásaihoz, a korábbi pályázatoknak köszönhetően beszerzett modern technikai eszközöket beépítettük szolgáltatásainkba.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

2020-ban pályázatot nyújtottunk be a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumához (Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés; 204105/324) annak érdekében, hogy az olvasóterem és a felnőtt részleg is megújulhasson. Ez a pályázat sajnos sikertelen volt.

3. Szervezet

Könyvtárunk a „Salla” Művelődési Központtal egy épületben, integrált intézményként működik.

A 2020-as év szervezeti kérdésekben változást hozott intézményünk működésében. Kovács Mónika szakmai vezető 2020. június 6-ától gyesről visszatérve munkába állt, munkaköre szeptember 4-től kibővült, a könyvtárosi feladatok mellett ellátja az intézmény pénztárosi és munkaügyi teendőit is.

Az elmúlt évben így 2 fő szakképzett könyvtáros (1 fő felsőfokú szakirányú végzettséggel és 1 fő felsőfokú végzettséggel és segéd könyvtáros szakképzettséggel) látta el a feladatokat.

Könyvtárunk nem tagolódik szervezeti egységekre. Minden munkafolyamatot a két könyvtáros végez.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

Könyvtárunk 5 helyiségre tagolódik, amelyből háromnak az állapota korszerű, felújított, esztétikusan berendezett. A kölcsönzőtér és gyermekkönyvtár felújítása, illetve egy helyiség könyvtárhoz csatolásával a multifunkciós oktatóterem kialakítása az előző években megvalósult fejlesztések. Olvasóterünk és felnőtt részlegünk felújításra vár. Tíz évnél régebbi festés, korszerűtlen világítás, régi bútorzat, túlszűfoltosság jellemzi ezeket a tereket. 2020-ban forráshiány miatt nem volt lehetőségünk a fizikai terek korszerűsítésére.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Eszközbeszerzésre a 2020-as évben nem került sor. A meglévő infokommunikációs eszközparkunk korábbi pályázati támogatásoknak köszönhetően áll rendelkezésünkre, a pályázati lehetőségeken kívül nem áll rendelkezésünkre anyagi forrás erre a célra.

c. egyéb infrastruktúra

Nagyon nagy szükségünk lenne egy raktárhelyiségre a ritkábban használt kötetek és a folyóiratok korábbi számainak tárolására.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

2020-ban az állománygyarapításra fordított összeg jelentős mértékben csökkent, így állományunk gyarapodása alul maradt az előző évekéhez képest. A Márai program keretében kapott támogatás viszont hozzájárult állományunk nagyságának és minőségének növekedéséhez. Tárgyévben 80 féle folyóiratot érhetek el olvasóink, ebből saját forrásból 18 félért.

Az állományunk folyamatos átvizsgálása után tovább folytattuk dokumentumkészletünk tervszerű apasztását, év végéig 3000 kötet került törlésre.

Megkezdjük állományunk tematikus bontását annak érdekében, hogy olvasóink minél könnyebben tudjanak tájékozódni. A kölcsönzőtérben létrehoztunk egy „gyorsan forgó” állományrészt, amely a legkeresettebb, legújabb könyveket tartalmazza: kialakítottunk Krimi, Regények, Romantikus regények, Történelmi regények és Vörös pöttyös könyvek kis részlegeket.

b. gyűjteményfeltárás

Munkánk során nagy gondot fordítunk arra, hogy a frissen beszerzett dokumentumok minél előbb olvasóink rendelkezésére álljanak. A beérkező új dokumentumokat 5 napon belül hozzáférhetővé tesszük. Gyűjteményünk elektronikus feldolgozottsága 100 %-os.

c. állományvédelem

A dokumentumok használható állapotának megőrzése, a megelőző állományvédelem gyakorlata jól működik intézményünkben. Muzeális dokumentumokkal nem rendelkezünk, állományvédelem céljából restaurálást és digitalizálási tevékenységet nem folytattunk. Az épület tagoltsága miatt az eltulajdonítások és rongálások megakadályozására kamerarendszert használunk.

d. digitalizálás

Kiemelkedően értékes és muzeális dokumentumokkal állományunk nem rendelkezik, ezért digitalizálási munkálatokat nem végeztünk. Terveinkben szerepel a folyóiratokban Zalalövőről megjelenő cikkek és a könyvtárunkban található, szintén e témával foglalkozó szakdolgozatok digitalizálása.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

A tanév folyamán lehetőséget biztosítottunk a helyi iskola és óvoda részére a rendszeres csoportos könyvtárlátogatásra, tematikus foglalkozáson való részvételle.

Elindítottuk a Kölyök Kaland elnevezésű programunkat, amelynek keretén belül hétvégi időpontban, havi rendszerességgel várjuk a gyermekeket korosztályuknak megfelelő témával.

Csatlakoztunk a „Nincs időm olvasni kihívás” kezdeményezéshez. A havonta változó témának megfelelő könyveket a kölcsönzőtérben, jól látható helyen, külön polcon, emellett facebook oldalunkon ajánljuk olvasóinknak.

Könyvtárunkban Digitális Jólét Pont működik, amelynek köszönhetően folyamatosan bővül könyvtárunk szolgáltatásainak köre, például Digitális Élményközpont érkezett hozzánk, és 3D nyomtatót tekinthettek meg, próbálhattak ki az érdeklődők.

Szülők célcsoportnak „Digitális médiaműveltség szülőknek” címmel 2 alkalommal online előadást tartottunk.

b. helyben elérhető szolgáltatások

A 2020-as évben a járványhelyzet miatt sajnos csak korlátozottan szolgáltathattunk, intézményünk az év folyamán összesen 20 hetet zárva tartott. Szolgáltatásaink biztosítása azonban ezalatt az időszak alatt is folyamatos volt, a megváltozott helyzetre gyorsan reagáltunk. Elindítottunk a „Könyvet otthonra” elnevezésű szolgáltatásunkat, így biztosítva a dokumentumokhoz és könyvtári szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A könyvtárlátogatókkal az intézmény bejáratánál „találkoztunk”, illetve házhoz szállítást is végeztünk, természetesen a higiénia szabályok betartásával.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Olvasóink számára folyamatosan elérhetőek voltunk a zárvatartás időszakai alatt is, telefonon, emailben, messengeren is kérhették a könyvtár szolgáltatásait, lehetőség volt távhosszabbításra, távelőjegyzésre.

Az OPAC használatok száma jelentősen megnövekedett az elmúlt évekhez képest. Az átmeneti zárva tartás időszakában az olvasók a könyvtár online katalógusának segítségével tudtak otthonról böngészni állományunkban, olvasnivalót keresni.

Idén több alkalommal szerveztünk online eseményeket, például 3 fordulós kvízzjáték, online előadások.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A 2020-as évben a március 16-i lezárás után a járvány nagy mértékben korlátozta lehetőségeinket a könyvtári rendezvények szervezése és lebonyolítása terén. E dátumig 22 program valósult meg 541 résztvevővel, míg az azt követő időszakban 13 rendezvényünkön 280 látogató vett részt. A megváltozott körülményekhez alkalmazkodva igyekeztünk minél több online formában megvalósítható programot kínálni.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Honlapunk háromnyelvű, akadálymentes; összetett struktúra, rendszeresen frissülő tartalom jellemzi. Honlapunkra látogatva az érdeklődők használhatják a Sallazolo olvasásnépszerűsítő programot, illetve otthonról is elérhetik online katalógusunkat.

A közösségi médiában való részvételünk jóval aktívabb volt az előző évekhez képest: a könyvtár facebook oldalán keresztül folyamatosan tájékoztattuk az embereket az aktualitásokról, illetve a Moly virtuális könyvespolcain bemutatott könyvajánlókkal segítettünk az olvasnivaló kiválasztásában.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Könyvtárunk magas színvonalú munkájához fontos a könyvtárlátogatók véleményének, javaslatainak figyelembe vétele. Szükséges a használói elégedettség és igény felmérése,

ezek feldolgozása és értékelése útmutatót jelent további munkánkhoz. A 2020-as évre terveztük egy átfogó elégedettségmérés elvégzését, de a járványhelyzet miatti átmeneti látogatási tilalom miatt sajnos ezt a tevékenységet nem tudtuk megvalósítani. A könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő látogatók igényeit, véleményét ha írásban nem is sikerült, igyekeztünk beszélgetéseink során, szóban feltérképezni.

- b. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)*

A megyei könyvtár módszertani tanácsokkal támogatta munkánkat a minőségirányítás előkészítésében.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk jellegéből adódóan tudományos kutatást nem végeztünk és kiadványt sem szerkesztettünk.

9. Partnerségi együttműködések

- a. kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség*

Nagyon jó a kapcsolatunk a településen működő intézményekkel, szervezetekkel, kisközösségekkel. Kiemelkedő a kontaktus a helyi és környékbeli oktatási intézményekkel: a Zalalövői Általános Iskola és AMI-val és a Zalalövői Borostyán Óvoda és Minibölcsődével napi kapcsolatot tartottunk fenn. Részt vettek programjainkon, aktívan képviselték intézményeiket rendezvényeinken, versenyeinken. Hatékonyan segítettek és figyelembe vettük oktató, nevelő munkájukat, alkalmazkodtunk pedagógiai programjukhoz, célkitűzéseikhez. Intézményünk fogad közösségi szolgálatot teljesítő diákokat, 6 köznevelési intézménnyel kötöttünk megállapodást. 2020-ban 2 diák segítette tevékenységünket, illetve emellett önkénteseket is fogadtunk, például rendezvényeink lebonyolításában, a könyvtárrendezési folyamatokban.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

- a. a könyvtár megjelenése médiumokban*

A könyvtár megjelenésének száma a médiában tavaly 20 alkalom volt. A megyei napilapot folyamatosan tájékoztattuk, meghívtuk rendezvényeinkre, a Zalai Hírlapban összesen 11 hír jelent meg. A Zalalövő és Környéke havilapban is olvashatnak az emberek aktuális híreinkről, rendezvényeinkről, az elmúlt évben ez 4 alkalmat jelentett. 2020-tól új csatornán, a Zalalövő Városi TV adásaiban is lehetőségünk nyílt a könyvtárral kapcsolatos aktualitásokról hírt adni, megjeleníteni.

- b. lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)*

A megfelelően megtervezett és megvalósított tájékoztatás kiemelt célunk és feladatunk. Folyamatos kapcsolatépítésre és kapcsolattartásra törekedtünk célcsoportjainkkal, partnereinkkel. A 2020-as évben is igyekeztünk a helyi és megyei médiában a

lehetőségeinkhez mérten híreinkkel minél többször megjelenni. Költségvetésünk nem tette lehetővé fizetett hirdetés vásárlását, hírlevelet sem adtunk közre. Kommunikációs tevékenységünk megvalósítása érdekében a meglévő, hagyományos csatornák mellett törekedtünk új lehetőségek kihasználására, például a közösségi média adta lehetőségeket az elmúlt évekhez képest aktívabban alkalmaztuk.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által

- a. a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,*

A megyei könyvtár minden évben információs szakmai műhelynapot szervez a megyei nyilvános városi és települési könyvtárak könyvtárosai számára, amelynek keretében lehetőségünk nyílik a szakma aktuális témáinak, kérdéseinek és a jó gyakorlatok megbeszélésére.

- b. a könyvtár tevékenységét segítő 2020-ban nyújtott szolgáltatásairól*

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár szervezte, koordinálta és ellenőrizte a statisztikai adatszolgáltatást, a mutatószámok értelmezését. Segítette munkánkat a beszámoló és munkaterv sablon eljuttatásával, kitöltési segédlettel, a beszámolóról elemzést készített, így visszajelzést kaptunk munkánkról. Szervezte az Országos Könyvtári Napok programjait, elkészítette és lebonyolította a pályázatot. Segítette a közalkalmazotti létből a Munka törvénykönyve alá történő átmenetet.

- c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról,*

A benyújtott NKA eszközfejlesztési pályázatunkhoz szakvéleményt készített, szakmai tanácsokkal látott el minket. Támponokat adott gyűjteményfejlesztési- és elrendezési munkánkhoz.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

- a. milyen új szolgáltatások jelentek meg a megváltozott pandémiás helyzetben a könyvtárhasználók kiszolgálására? (felsorolás)*

- „Könyvet otthonra” szolgáltatás: házhozszállítás
kölsönzés az intézmény bejáratánál
könyvsomagok összeállítása
- Online rendezvények: kvízzjáték, előadások
- Aktívabb részvétel a közösségi médiában : folyamatos tájékoztatás, könyvajánlók megjelentetése virtuális könyvespolcon

- b. részt vett-e valamilyen formában a könyvtár a koronavírus elleni helyi védekezésben?*

A márciusi lezárás időszakában maszkok varrásával segítettük a koronavírus elleni helyi védekezést, emellett folyamatosan a lakosság rendelkezésére álltunk a járvánnyal kapcsolatos kérdésekben, segítettünk az oltásra való regisztrációban. A „Száz jó szó” DJP programmal segítséget nyújtunk diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak és az idős korosztálynak.

c. milyen segítséget kapott a megyei könyvtártól a veszélyhelyzet és a járványügyi készség alatt?

A megyei hatókörű városi könyvtár folyamatosan tájékoztatott minket a járványügyi helyzet kapcsán felmerült kérdésekben, a legújabb, ránk vonatkozó jogszabályok megjelenéséről. Segítette könyvtárunkat az új típusú szolgáltatások megszervezésében. Közvetítette az államtitkári tájékoztatón elhangzott közérdekű információkat.